

Rabobank

Kijk op www.rabobank.nl/cijfersentrends voor actuele
brancheinformatie van de Rabobank.

Bouw

Bouwnijverheid

Rabobank Cijfers & Trends

De sector bouwnijverheid bestaat uit een diversiteit aan bedrijven. Belangrijke bedrijfsgroepen zijn:

- Aannemersbedrijven Burgerlijke en Utiliteitsbouw (algemeen en gespecialiseerd)*
- Aannemersbedrijven Grond-, Water- Wegenbouw (algemeen en gespecialiseerd)*
- Installatiebedrijven (elektrotechnisch en werktuigbouwkundig)
- Afbouwbedrijven (schilders, stukadoors, overige vloeren- en wandafwerkingsbedrijven)

Afhankelijk van de definitie van de sector kunnen ook nog de projectontwikkelaars en beleggers in vastgoed tot de bouw worden gerekend. Deze worden echter ook vaak tot de sector dienstverlening gerekend, zoals binnen de BIR het geval is. De branchebeschrijvingen van beide branches zijn terug te vinden onder de sector dienstverlening.

* gespecialiseerde aannemersbedrijven zijn bijvoorbeeld: dakdekkers, metselaars, voegers, slopers, stratenmakers, kabelleggers, hei- en funderingsbedrijven.

Trends

- Het aandeel prefabricage in de bouwproductie stijgt.
- Verschuiving van grootschalige nieuwbouw in buitengebied naar kleinschalige (her-) bouw in bestaande situatie.
- De mondigheid en roep om invloed van klant neemt toe.
- Bedrijven zoeken naar voorwaartse (richting planontwikkeling en ontwerp) of achterwaartse integratie (richting beheer, onderhoud) in het bouwproces.

Kansen en bedreigingen

- In 2009/2010 koelt de bedrijvigheid in de bouw sterk af. Vooral de nieuwbouwproductie staat sterk onder druk door de afnemende koopbereidheid bij particulieren en investeringsbereidheid bij bedrijven.
- De binnenstedelijke herontwikkelingsopgave wordt steeds groter. Samenwerking tussen bouwpartijen, gemeenten en woningcorporaties leidt tot een grotere kans van slagen.
- Nederland vergrijst waardoor sprake is van een (deels) veranderende vraag naar huisvesting; 'uitdagende' woonconcepten voor jonge koopkrachtige senioren en hoogkwalitatieve woonzorgvoorzieningen voor (oudere) senioren.
- Toenemende aandacht (vanuit overheden, consumenten en bedrijfsleven) voor duurzaam bouwen en energiebesparing.
- De traditionele scheiding tussen ontwerp en uitvoering maakt steeds meer plaats voor geïntegreerde contractvormen.
- Een groeiend gebrek aan grondposities ondermijnt de traditionele machtsbasis van de ontwikkelende bouwer.

Rabobank

Perspectief

Sterke 'afkoeling' bedrijvigheid in 2009 en 2010

De economische groei van de afgelopen jaren had ook zijn uitwerking op de bouw. Bedrijven deden een beroep op alle aanwezige capaciteit om (op tijd) aan de vraag van opdrachtgevers te kunnen voldoen. De komende jaren worden echter gekenmerkt door zowel een daling van de

woningnieuwbouw- als utiliteitsnieuwbouwproductie. De uitdaging ligt dan in het op peil houden van de bedrijvigheid en het maken van een cultuuromslag naar een daadwerkelijke klantoriëntatie. Daarbij zal het blikveld zich meer moeten verleggen van het behalen van de eigen productie naar de vraag hoe de partijen in de kolom de behoefte van de afnemer gezamenlijk op de beste wijze kunnen invullen.

Achtergrondinformatie

Vakbladen

Cobouw

Bouwwereld

GWW krant

Bouwkennis

Elektro Magazine Installatie

PropertyNL

Fosag actueel

"Al meer dan 30 jaar biedt Rabobank met Cijfers & Trends betrouwbare branche-informatie. Cijfers & Trends bundelt daarmee kennis die Rabobank heeft over in totaal 9 sectoren en 80 branches in het Nederlandse bedrijfsleven. Het betreft zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie over trends, ontwikkelingen, perspectief en achtergronden in de diverse sectoren en branches. Hiermee is Cijfers & Trends tot een begrip geworden bij MKB ondernemers. Ook over uw branche is meer informatie beschikbaar. Kijkt u hiervoor verder op www.rabobank.nl/cijfersentrends."